

OBSERWACJA

**Raport z obserwacji zgromadzenia
w dniu 10 sierpnia 2019
w Płocku**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Warszawa, 23 sierpnia 2019

I. PROJEKT OBSERWACJI ZGROMADZEŃ PUBLICZNYCH AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International jest globalnym ruchem ponad 7 milionów ludzi, którzy niesprawiedliwość na świecie traktują osobiście i podejmują działania na rzecz położenia kresu poważnym naruszeniom praw człowieka. Razem zmieniamy świat, by każdy mógł korzystać ze swoich praw. Jesteśmy niezależni od rządów, politycznych ideologii, religii i interesów ekonomicznych.

Do udziału w projekcie zaproszono aktywistów i aktywistki gotowych do zaangażowania się w długoterminowy projekt, którzy przeszli przez praktyczne i teoretyczne szkolenie. Stowarzyszenie przyjęło standardy obserwacji, które opierają się na zasadach zgodności z prawem, bezpieczeństwa, neutralności, bezstronności oraz bezpośredniości i ograniczonego zasięgu. Celem projektu jest monitorowanie sposobu realizacji wolności zgromadzeń, w szczególności w kontekście zmian w ustawie Prawo o zgromadzeniach, które zyskały na znaczeniu w kontekście nowelizacji ustawy Prawo o zgromadzeniach, która weszła w życie 2 kwietnia 2017 r., jak również sposobu zabezpieczania zgromadzeń przez Policję. Natomiast niniejszy raport (kolejny raport cząstkowy w ramach prowadzonego projektu) przedstawia wyniki obserwacji zgromadzenia, które odbyło się w dniu 10 sierpnia 2019 r. w Płocku.

II. CZAS I OBSZAR OBSERWACJI

Niniejszy raport przedstawia wyniki obserwacji prowadzonej w dniu 10 sierpnia 2019 r. w godz. 14:00–16:40 w Płocku. Obserwatorzy i obserwatorzy byli nieoznakowani. Zespół liczył 9 osób.

Raport opiera się wyłącznie na raportach oraz zdjęciach i materiałach filmowych obserwatorów uczestniczących w przedmiotowej obserwacji. Organizator, Komenda Miejska Policji oraz Urząd Miasta w Płocku zostali poinformowani o obserwacji.

III. OBSERWOWANE ZGROMADZENIE

Obserwacja Amnesty International w w/w czasie i miejscu dotyczyła zgromadzenia zgłoszonego przez inicjatywę „Płocki Marsz Równości”, pod hasłem „Płock napędza równość”, inaczej „Marsz równości”. Zgromadzenie otrzymało patronat prezydenta miasta Płock. Zgromadzenie zgłoszono na **10 sierpnia 2019 r. o godz. 13:00** (na profilu FB wydarzenia organizatorzy zmienili jednak godzinę rozpoczęcia marszu na godz. 14:00), organizator określił rozpoczęcie Marszu na ul. Nowy Rynek, z której uczestnicy mieli się przemieszczać według ustalonej trasy: Nowy Rynek, Królewiecka, Bielska, Kwiatka, Kolegialna, Gradowskiego, pl. Dąbrowskiego, Kościuszki, pl. Narutowicza, Małachowskiego, Stary Rynek. Zakończenie zgromadzenia zostało zaplanowane na ok. godz. 15:30 na Starym Rynku.

Jako cel zgromadzenia organizatorzy wskazali na stronie wydarzenia: „zgromadzenie różnych osób, które łączy umiłowanie dla wartości takich jak równość, tolerancja, otwartość i solidarność. Wierzymy, że takie hasła są bliskie wielu mieszkańcom Płocka”.

Poza obserwowanym zgromadzeniem, na dzień 10 sierpnia 2019 r. w Płocku, w godzinach pokrywających się, zostało zgłoszonych 7 innych zgromadzeń:

- w godz. 11:00 - 13:00 na pl. Obrońców Warszawy
- w godz. 13:00 - 15:00 na parkingu przed budynkiem Nowy Rynek 1
- w godz. 13:00 - 15:00 na ul. Tumskiej 11 a
- w godz. 13:00 - 15:00 na ul. Tumskiej w rejonie skrzyżowania z ul. Sienkiewicza
- w godz. 14:00 - 16:00 na ul. Tumskiej 5w godz. 14:00 - 16:00 na pl. Narutowicza przed budynkiem sądu
- w godz. 13:00 - 15:00 na parkingu przed budynkiem teatru (ul. Nowy Rynek) zgromadzenie „Płock: Oficjalna manifestacja w obronie tradycyjnych wartości”: Młodzież Wszechpolska Płock i Płock przeciwko imigrantom

IV. GŁÓWNE OBSERWACJE

PRZEBIEG I CHARAKTERYSTYKA ZGROMADZENIA

Miejsce i trasa przemarszu

Uczestnicy i uczestniczki zgromadzenia zaczęli gromadzić się na ulicy Nowy Rynek od około godziny 13:00. Zgromadzenie rozpoczęło się około godz. 14:00, marsz przeszedł zaplanowaną trasą, poza ostatnim odcinkiem (z placu Narutowicza Marsz przeszedł nie ulicą Grodzką jak było zaplanowane, tylko ulicami Teatralną i Małachowskiego).

Przebieg zgromadzenia

O godzinie 14:03 otwarto zgromadzenie, organizator poinformował o zasadach bezpieczeństwa. O godzinie 14:10 rozpoczęły się przemówienia. Przemawiali m.in. organizator Marszu, aktywiści organizacji pozarządowych, europarlamentarzyści z Wielkiej Brytanii i Niemiec. O godzinie 14:39 ruszył przemarsz zgromadzonych osób. Obserwatorzy i obserwatorzy oszacowali liczbę uczestników Marszu na około 1000 osób. Liczba ta rosła w czasie trwania Marszu, w początkowej fazie, przed wyruszeniem Marszu, zgromadzenie liczyło około 500 osób.

Zachowanie zgromadzonych pozostawało pokojowe, pomimo homofobicznych, rasistowskich i seksistowskich komentarzy jakie padały ze strony kontrdemonstrantów

oraz części przechodniów nieuczestniczących w sposób zorganizowany w kontrdemonstracjach.

Hasła głoszone podczas przemarszu: „Wolność - równość - tolerancja”; „Wolność - równość - akceptacja”; „Wolność - równość - demokracja”; „Jestem człowiekiem nie ideologią”; „Homofobia - to się leczy”; „Dołączcie, wyjdźcie z szafy (do kontrdemonstrantów)”; „Każdy może być księżniczką”; „Też was kochamy (do kontrdemonstrantów)”; „Chodźcie z nami”; „Tylko miłość”; „Miłość zwycięży”; „Tęczowe rodziny to też rodziny”; „Bądźcie z nami”; „Równe prawa, wspólna sprawa”.

Transparenty i flagi, które nieśli ze sobą uczestnicy i uczestniczki zgromadzenia: „Nie jesteśmy zarazą”; „Kampania przeciw homofobii”; „My rodzice”; „Mąż mojego syna to moja rodzina”; „Kochane dzieci idziemy po wasze prawa obywatelskie”; „Hejteryzm to zboczenie”; „Gender mojego dziecka jest fajny”; „Kocham, wspieram akceptuję”; „Pracownicza Demokracja”; „Tęczowy Białystok”. Ponadto: flagi tęczowe, polskie, Unii Europejskiej, z herbem Gdańska, tęcza z tęczowym orłem; Polska przeciw przemocy, Łączy nas miłość, flaga Anarchistów, Tęczowy Białystok; z hasłami: „Miłość nie wyklucza”, „Jesteś moją radością-mama”, „My rodzice”, „Kocham wspieram, akceptuję”; „Love, love, love”, „Hejteryzm to zboczenie”, „Henryku zacznij kochać”.

Śpiewy: hymn narodowy przed rozpoczęciem Marszu

Zgromadzenie zostało rozwiązane przez organizatora Mateusza Goździkowskiego o godzinie 16:29, który ogłosił zakończenie zgromadzenia przez mikrofon/megafon. Pomimo rozwiązania zgromadzenia wciąż było słychać grającą muzykę, niektórzy z uczestników rozchodzili się, ale wiele osób wciąż zostało na Starym Rynku, tańcząc i rozmawiając. O godz. 16:38 organizator ponownie zaapelował do zgromadzonych osób o rozejście się. Wskazał bezpieczną trasę, która została zabezpieczona przez Policję.

KONTRDEMONSTRACJE

Obserwatorzy i obserwatorzy na trasie przemarszu odnotowali osiem kontrdemonstracji.

Zdjęcie 1.: godz. 14:14, ul. Nowy Rynek - pierwszy odcinek Marszu, Policja odgradza kontrademonstrantów

Zdjęcie 2.: ok. godz. 14:30, kontrademonstracja, ulica Nowy Rynek (początek Marszu)

Pierwsze dwie kontrmanifestacje, liczące w sumie ok. 200-250 osób, pojawiły się na początku trasy Marszu, przy ulicy Nowy Rynek. Uczestnicy kontrademonstracji trzymali transparent „Pedofilia wiąże się z homoseksualizmem”.

Kolejne 3 kontrmanifestacje znajdowały się przy ulicy Tumskiej, następne na pl. Obrońców Warszawy oraz pl. Narutowicza, jak również na ul. Stary Rynek (ostatni odcinek Marszu).

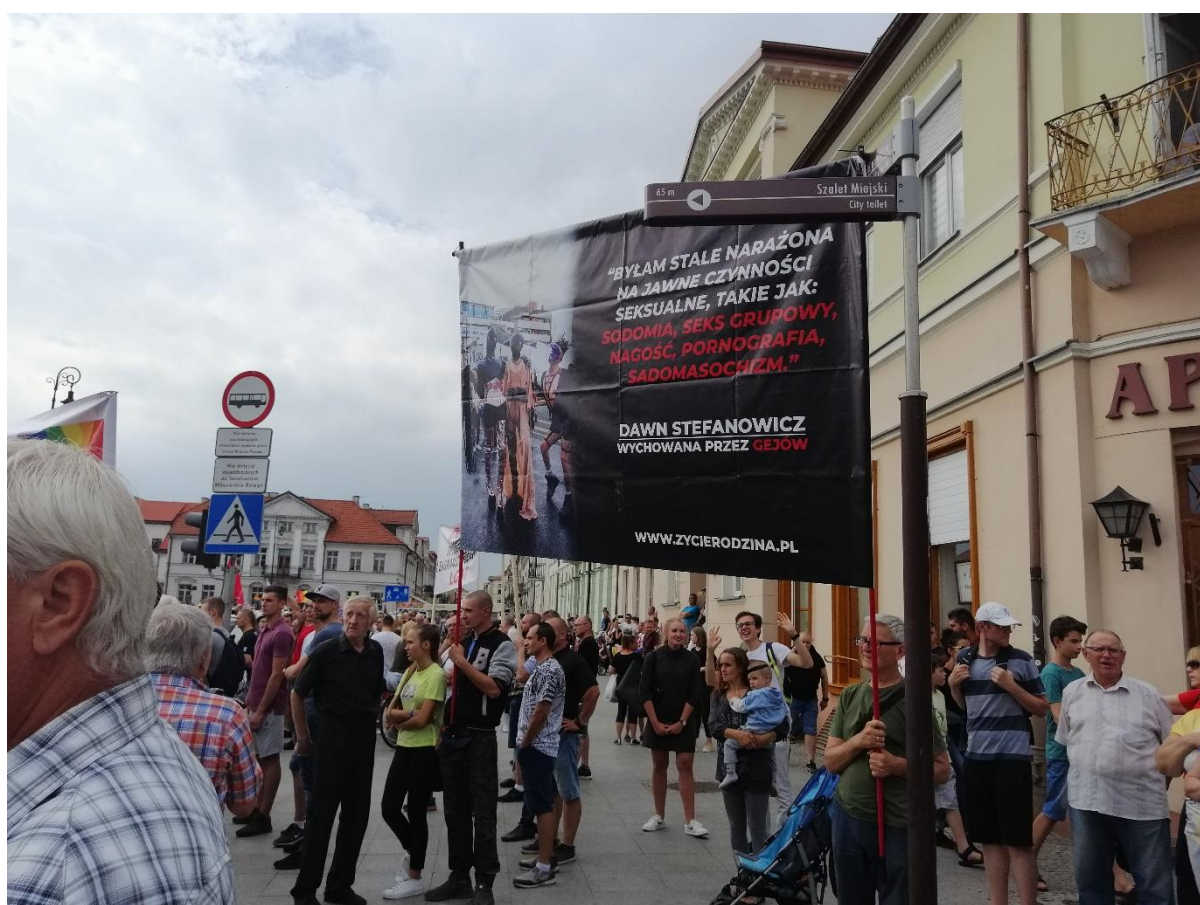
Zdjęcie 3.: ok. godz. 16:00, kontrdemonstracja, ulica Tumska

Zdjęcie 4.: ok. godz. 16:00, kontrdemonstracja, ulica Tumska

Zdjęcie 5.: godz. 14:50, ostatnia kontrdemonstracja na trasie Marszu, ul. Stary Rynek

Zdjęcie 6.: godz. 16:30, ostatnia kontrdemonstracja, ul. Stary Rynek

Ok. 16:20 uczestnicy zgromadzenia dotarli do Starego Rynku, gdzie miała miejsce ostatnia kontrdemonstracja (zgrupowane osoby z transparentami).

Obserwatorzy odnotowali, że w części z tych kontrdemonstracji uczestniczyły te same osoby, które pojawiały się na różnych odcinkach trasy Marszu. Kontrdemonstranci grupowali się z transparentami w miejscach, w których były zgłoszone zgromadzenia. Kontrdemonstranci używali następujących okrzyków: „Raz sierpem raz młotem czerwoną hołotę”, „Chłopak dziewczyna, normalna rodzina”, „Zakaz pedałowania”, „447”, „Wypierdalać; Jebać ich”; „Idźcie się leczyć”; „Tu jest Polska nie Bruksela, tu się zboczeń nie popiera”; „Nie czerwona, nie tęczowa (zamiennie: różowa), tylko Polska narodowa”; „Zakaz pedałowania”; „Hańba!”; „Zamknij mordę” (do mówców przed rozpoczęciem, potem do prowadzącej Marsz); „Pedały jebane”; „Hołota!”; „Raz sierpem, raz młotem czerwoną hołotę”; „Pedały!”; „Butem w mordę”, „Możesz mi possać łysa szmato”; „Wypierdalać”, „Tęczowa zaraza”, „Przeorają Was będziecie się cieszyć”, „Kurwy jebane”, „Nie chcemy Was w Płocku”, „Profanacja obrazu”, „Jesteście zasrańcy i zdrajcy”. Jeden z kontrdemonstrantów krzyknął „Trzeba ich rozstrzelać” (godz. 15:01).

Obserwatorzy wielokrotnie słyszeli gwizdy oraz widzieli osoby pokazujące środkowy palec w stronę uczestników i uczestniczek Marszu, krzyczących „Wypierdalać”. „Jebać ich”. Zaobserwowano także rzucanie jajek (bądź innych przedmiotów) w kierunku osób zgromadzonych w Marszu.

Naklejki: stop totalitaryzmowi z przekreśloną tęczą, swastyką, sierpem i młotem; stop ideologii LGBT.

Transparenty: „Homoseksualiści chcą seksualizować Twoje dzieci. Powstrzymaj ich!”; „Dość sponsorowanej z zagranicy propagandy LGBT”; „Rodzina Tak! Deprawacja Nie!”; „Homopropaganda”, „Byłam stale narażona na jawne czynności seksualne, takie jak sodomia, seks grupowy, nagość, pornografia, sadomasochizm”, „447 #niedlaroszczen”.

Z drugiej strony zaobserwowano także przypadki pozdrawiania uczestników Marszu przez przechodniów i mieszkańców Płocka, stojących na balkonach.

Zachowania wobec kontrdemonstrantów

Ze strony uczestników Marszu nie zaobserwowano żadnych zachowań mających charakter agresji, przemocy zarówno słownej, jak i fizycznej wobec kontrdemonstracji. Czasami reagowali na słowa, zachowania i transparenty kontrdemonstrantów wzywając np. „Chodźcie z nami, kochamy was” bądź w kilku przypadkach wychodząc z marszu i próbując przytulić kontrdemonstrantów.

Szybka interwencja policji uniemożliwiła próby zablokowania Marszu. W jednym z zaobserwowanych przypadków (nastoletni chłopiec z krzyżem 16:01, pl. Narutowicza) stanął przed czołem Marszu. Policjanci otoczyli go, przeprowadzili na bok (ul. Tumska)

i odizolowali na czas wejścia Marszu na plac Narutowicza. Ten sam chłopiec był widziany na trasie Marszu wcześniej (godz. 15:20), w tej samej lokalizacji. Trzymał mały obrazek z wizerunkiem Matki Boskiej. Obserwatorzy mijali go również później przy ulicy Teatralnej około godziny 16:10. Stał z boku z tym samym krzyżem.

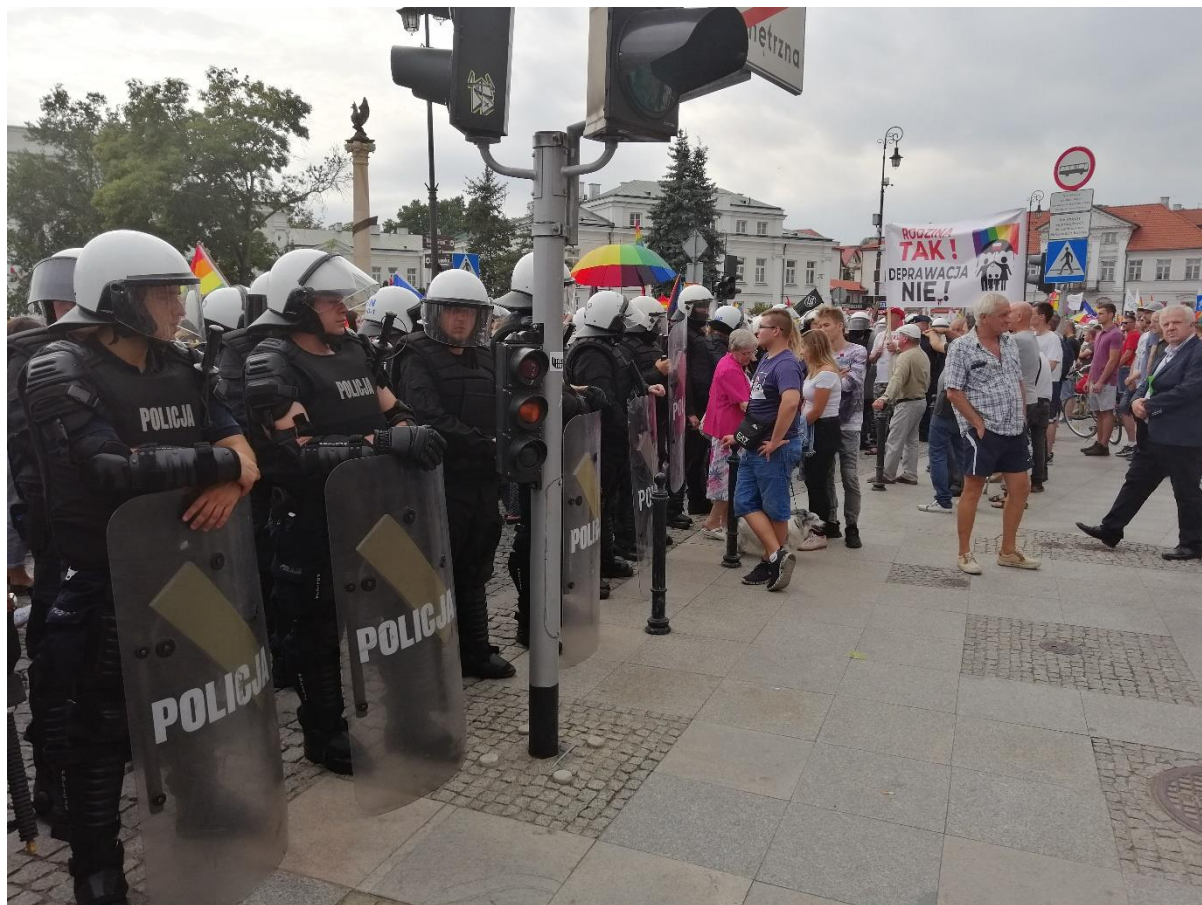
Zdjęcie 7.: 16:01, pl. Narutowicza, nastoletni chłopiec próbuje zablokować Marsz

Na przodzie Marszu zaobserwowano jedynie odepchnięcie kontrademonstrantów przez funkcjonariuszy (14:57, róg Bielskiej i Sienkiewicza). Zaobserwowano również szybkie relokowanie policjantów w miejsca, w których dowodzący spodziewali się eskalacji przemocy ze strony kontrademonstrantów (15:06, róg Kwiatka/Jerozolimska, 16:05, pl. Narutowicza).

Większość prób zaczepiania uczestników zgromadzenia przez osoby nieprzychylne była neutralizowana przez policję, ale nie obserwowano użycia siły. Około godziny 15:22 na ul. Kolegialnej zaobserwowano jak dowódca policji wskazuje policjantom nagrywającym zgromadzenie kamerami służbowymi osoby, których wizerunek powinien być zamieszczony na nagraniu. Nagrywani kontrademonstranci oddalili się. Jeden z kontrademonstrantów odepchnął osobę robiącą zdjęcia (16:05, pl. Narutowicza). Odnotowano także kilka przypadków dokonania zatrzymania przez funkcjonariuszy policji.

Uczestnicy Marszu i kontrademonstracji byli wobec siebie w zasięgu słuchu i wzroku. Marsz był odgradzony przez policję, ale zarówno okrzyki, jak i treści z transparentów kontrademonstracji bez problemów docierały do uczestników Marszu. W jednym przypadku, osoba trzecia poinformowała obserwatora o co najmniej dwóch przypadkach

wbiegnięcia osoby z zewnątrz do zgromadzenia i zabrania chorągiewek należących do zgromadzonych.

Zdjęcie 8.: godz. 16:08, zabezpieczanie ostatniego odcinka Marszu, ul. Stary Rynek

ZABEZPIECZENIE ZGROMADZENIA

Zgromadzenie było zabezpieczane przez ok. 250 funkcjonariuszy prewencji (zaobserwowano jednostki z Lublina, Warszawy i Radomia), kilku funkcjonariuszy Straży Miejskiej, zespół antykonfliktowy (6-10 osób); policjantów pionu kryminalnego (zamaskowanych, w cywilnych ubraniach, ale w oznakowanych kamizelkach).

Zabezpieczenia czoła Marszu: na czele zgromadzenia jechało ok. 4-5 furgonetek policyjnych, funkcjonariusze policji kryminalnej (w kominiarkach) szli przed furgonetkami i sprawdzali boczne bramy, parkingi i inne miejsca. Czoło marszu zabezpieczał kordon Policji w 4 rzędach (około 50 funkcjonariuszy) w pełnym rynsztunku (kaski, ochraniacze, kamizelki; połowa z nich z tarczami). Ponadto pierwszy rząd kordonu (7 funkcjonariuszy) uzbrojony był w broń gładkolufową z widoczną amunicją, prawdopodobnie na gumowe kule, do munduru były przyłączone magazynki.

Następnie jechał pojazd organizatorów zgromadzenia z nagłośnieniem, za nim dopiero znajdowali się uczestnicy zgromadzenia, choć na późniejszych etapach niektórzy z uczestników przechodzili przed kordony policjantów ustawionych na czele Marszu.

Marszowi towarzyszyła asysta krocząca rozmieszczona wzdłuż Marszu, bardzo blisko zgromadzonych (ok. pół metra), szczególnie na najwęższych ulicach. Funkcjonariusze byli rozmieszczeni w odległości około metra od siebie (w środkowej części Marszu około 5-10 metrów). Momentami asysta krocząca była wzmacniana poprzez utworzenie drugiego kordonu policjantów.

Zdjęcie 9.: godz. 15:09, zabezpieczenie czoła Marszu, ul. Kwiatka

Tyły Marszu: tyły Marszu zabezpieczało ok. 20 policjantów w pełnym rynsztunku ustawionych w bardzo bliskiej odległości od uczestników oraz 20 radiowozów, w tym ambulans oraz jeden nieoznakowany szary van.

Zdjęcie 10.: godz. 15:00, zabezpieczenie tyłu Marszu (zgromadzenia), ul. Bielska

Policja blokowała wszystkie boczne ulice dochodzące do trasy Marszu, blokowane były również bramy kamienic prowadzące na podwórka. W końcowym odcinku Marszu policja zablokowała wylot ulicy Grodzkiej na Stary Rynek ogradzając grupę kontrademonstrantów. W ulicach, z którymi krzyżowała się trasa Marszu były ustawione furgony policyjne (Królewiecka/Bielska, Bielska/Sienkiewicza, Kolegiarna/Obrońców Warszawy, Kolegiarna/Misjonarska). Zazwyczaj 2-3 pojazdy.

Wypożyczenie i umundurowanie policji

Funkcjonariusze wyposażeni byli w tarcze, pałki szturmowe, gaz pieprzowy - zarówno miotacze ręczne, jak i butle na plecach, granaty hukowe, nożyce do cięcia blachy. Zgromadzeniu towarzyszyły dwie armatki wodne oraz samochód centrum dowodzenia. Kilkadziesiąt furgonów było bieżąco relokowanych do bocznych ulic w okolicy skrzyżowań.

Funkcjonariusze w asyście kroczącej wyposażeni byli w kaski, tarcze, pałki, małe pojemniki z gazem, kamizelki, ochraniacze na nogi i ramiona, rękawice, kajdanki, niektórzy funkcjonariusze mieli „plecaki” z gazem oraz megafony i nożyce do cięcia metalu.

Zdjęcie 11.: godz. 14:06, Nowy Rynek, policjanci obserwują wywiad udzielany TV przez R. Biedronia

V. WNIOSKI AMNESTY INTERNATIONAL

Pokojowy charakter zgromadzenia

Na podstawie zaobserwowanych zdarzeń, w opinii Amnesty International opisane wyżej zgromadzenie miało charakter pokojowy.

Kontrdemonstracje

Mimo opisanych wyżej incydentów oraz negatywnego nastawienia wobec osób uczestniczących w Marszu, o którym świadczyły transparenty i okrzyki, kontrdemonstracje również należy uznać za pokojowe. Zgodnie bowiem z obowiązującymi standardami międzynarodowymi, zgromadzenie nie traci pokojowego charakteru w wyniku agresywnego zachowania kilku osób w nim uczestniczących. Niemniej uwagę zwracało szczególnie wulgarne i agresywne zachowanie osób nieletnich pozostających bez opieki.

Działania Policji

Zabezpieczenie zgromadzenia ruchomego przez Policję było efektywne. Zabezpieczono miejsca dojścia i wyjścia z Marszu umożliwiając bezpieczne gromadzenie się i opuszczenie zgromadzenia przez osoby uczestniczące. Skutecznie przemieszczano rezerwy Policji w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym. Policja

była dobrze przygotowana na interakcję z tłumem, nie reagowała na prowokacje. W niektórych momentach liczba funkcjonariuszy wydawała się zbyt mała, by odpowiednio zareagować na nieprzewidziane sytuacje. Nie odnotowano bezpośredniej reakcji Policji na rzucanie przedmiotami w kierunku uczestników marszu.

Zdjęcia: prawa autorskie Amnesty International.

Wszelkie uwagi i pytania należy kierować na adres: zgromadzenia@amnesty.org.pl